

Богдан Єднорог

XIV–XV ст.” (1958–1960, у співавторстві), “Галицьке намісництво (1772–1921): Архівно-бібліографічний фондний покажчик” (1990, співкладач *О. Мацюк*), “Ділова мова XIV–XV ст. в українському мовотворчому процесі” (1993), “Кирило Студинський” (2006).

Наталя Хобзей

ЄДНОРОГ БОГДАН (28.09.1919 – кін. червня 1941) – діяч українського націоналістичного та студентського руху. Народився у Львові, мешкав на вул. Жеромського, 6/3 (тепер вул. Зернова). Закінчив гімназію у Львові. Навчався на гуманітарному факультеті (1937–1939), після реорганізації 1939 – історичному факультеті *Львівського університету* (до 1940). Член *Організації Українських Націоналістів* (ОУН), провідник ОУН у Львівському університеті 1940. Призначений провідником ОУН у вищих навчальних закладах Львова у вересні 1940. Невдовзі заарештований *НКВС*. Один із обвинувачених на т. зв. “процесі 59-х” у Львові 15–18.01.1941. Засуджений до смертної кари, розстріляний у в’язниці у Львові 1941 на початку війни між Німеччиною та СРСР.

Володимир Мороз

А. Єзерський.
Убирання нареченої до шлюбу.
1893 р.

ЄЗЕРСЬКИЙ АНТОНІЙ (Jezierski Antoni; 22.05.1859–09.01.1939) – живописець. Народився в с. Ігровиця (тепер Тер-

нопільського р-ну Тернопільської обл.). 1878 закінчив львівську реальну школу. Навчався малярства в школі образотворчого мистецтва в Кракові (1878–1882; 1884–1887 у *Я. Матейка*) та в мюнхенській Академії мистецтв (1890–1891). Працював 1887–1888 у Львові, 1891–1902 – у м. Збараж та селах Жеребки, Синява, Залужжя (тепер Тернопільської обл.), 1905 – у Коломиї (тепер Івано-Франківської обл.), 1910–1919 – знову у Львові, 1920–1925 – у Бортниках поблизу Львова, Стебнику (тепер Львівської обл.) і Калуші (тепер Івано-Франківської обл.), від 1926 постійно у Львові. Брав участь у львівських виставках від 1887. Малював спочатку історичні композиції під впливом *Я. Матейка*, зокрема “*Михайло Глинський перед боярським судом у Москві*” (1888, від 1902 у приватній збірці у Львові), згодом побутові сцени з сільського життя, іноді портрети (“*Автопортрет*”, 1902; “*Портрет жінки*”, 1903) і релігійні картини (“*Св. Михайл*” для костелу бернардинців у Збаражі, “*Богоматір*” для костелу в Підволочиську, поч. XX ст.). Серед найвідоміших його творів – олійні полотна на сюжети з життя українських селян, намальовані з реалістичним відтворенням образів, ретельністю побутових подробиць, у неяскравих холодних барвах: “*Русинка*” (1887), “*Селянське весілля*” (1890), “*У корчмі*” (1892), “*Убирання нареченої до шлюбу*” (1893, картина нагороджена бронзовою медаллю на *Галицькій крайовій виставці 1894 р.*, зберігається у *Львівській галереї мистецтв*), “*Над колискою*”, 1895, до 1914 збірка *З. Мархвицького* у Львові), “*У знахарки*” (1896), “*Святе Причастя в церкві*” (1897, Національний музей у Кракові), “*Неділя у селі*” (1899), “*Скрипаль*” (1900). Помер у Львові.

Юрій Бірюльов

ЄЗУЇТИ – католицький чернечий орден – Товариства Ісуса (*Societas Iesus*), який заснував Ігнатій Лойола в XVI ст. Буллою *Regimini militantis Ecclesiae* 1540 Папа Римський Павло III затвердив

головний нормативний документ ордену – “Конституції”. Основними завданнями нового ордену стали боротьба за зміцнення Католицької Церкви в країнах, охоплених Реформацією, місіонерська, а згодом і освітня діяльність. До традиційних чернечих обітниць, які складали Є. під час вступу до ордену, було додано ще одну – безумовний послух Папі Римському. Товариство Ісуса розвивалося дуже інтенсивно і в Європі, і поза межами континенту. 1565 воно налічувало бл. 2 тис. членів, 1615 чисельність Є. зросла до 13 тис. осіб. Орден перебував під заборотою Папи Римського 1773–1814, у багатьох країнах діяльність Є. також неодноразово забороняли. На 2007 Товариство Ісуса об’єднує 19 216 членів, вони діють у 112 країнах.

Є. прибули до Речі Посполитої лише чверть століття після заснування ордену. Ініціатором їхнього запрошення був вармінський католицький єпископ, кардинал Станіслав Гозій (1504–1579). Чисельність польських Є. спочатку була незначною. 1565 їх було лише 13, через п’ять років Товариство Ісуса в Речі Посполитій налічувало 79 членів. Зростання кількості членів ордену відбулося на зламі XVI–XVII ст. На 1648 у Речі Посполитій було 1390 членів Товариства Ісуса.

У січні 1575 утворено окрему Польську провінцію ордену (до того Є. на польських землях входили до складу Австрійської провінції). У Речі Посполитій 1581 існували вже шість колегій, а впродовж наступного десятиліття було відкрито ще дванадцять нових осередків ордену. 1608 здійснено адміністративну реформу, наслідком якої став поділ Польської провінції на Литовську і Польську. Перша з них почала своє існування у складі 11 колегій і резиденцій і з 205 членами ордену. Друга налічувала 14 шкіл та інших осередків та 337 членів Товариства Ісуса. Зміцненню позицій ордену в Речі Посполитій сприяло поповнення його лав вихідцями з місцевих жителів. Якщо на початку діяльності Товариства Ісуса в Речі Посполитій керів-

ництво провінції формувалося з іноземців (головно іспанців, *італійців* чи німців) й зазедве кілька *поляків* вступили до ордену, то вже в сер. XVII ст. верхівка ордену складалася майже повністю з поляків.

Розвиток мережі монастирів та місійних осередків Є. супроводжувався поширенням їхнього впливу на культурне, економічне, політичне життя держави. Чітка організація, сувора внутрішня дисципліна, високі вимоги до інтелектуальної підготовки кандидатів на посади в ордені сприяли тому, що вже на поч. XVII ст. у країнах Західної Європи Є. мали опінію всевладних провідників Католицької Церкви. Серед членів ордену були королівські сповідники, володарі міст, великі будівничі, відомі науковці. Поширені уявлення про “всевладність” і “всюдиусущість” ордену, а також реальна політична заангажованість його членів стали одним із вирішальних чинників, що спричинилися до формування неприхильних до Є. суспільних настроїв. Їхнім наслідком стало касаційне брєве від 21.07.1773 Папи Климента XIV, яким орден було ліквідовано. Деякі локальні осередки Товариства Ісуса існували за межами Європи, а 1814 товариство було відновлене.

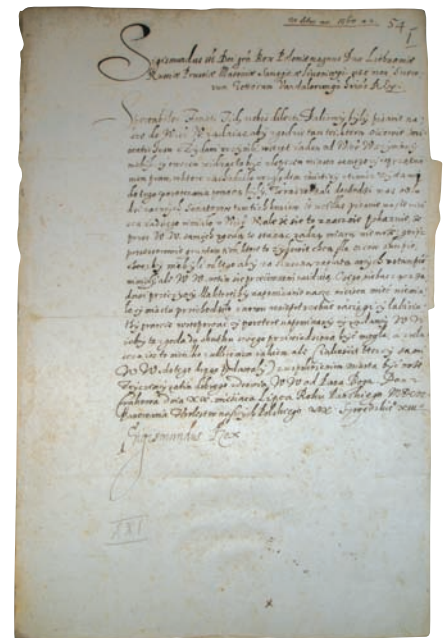
У Львові діяли, створені Є., місія (1584–1590), резиденція (1590–1607), колегія (1607–1773), школа (згодом Академія) (1608–1773), конвікт (1709–1773), шляхетська колегія (1749–1773), місійний дім та резиденція (1836–1946), шляхетський конвікт (1837–1848), реколекційний дім (1907–1946), головний дім (відновлений після 1991).

Перші Є. з’явилися у Львові завдяки зусиллям римо-католицького архієпископа Яна Димітра Соліковського. 1583 до Львова прибув Якуб Вуек – відомий перекладач тексту “Вульгати” (латинського тексту Біблії) польською мовою. Коли згодом його призначено віце-провінціалом у Семигороді (тепер Румунія), це місце посів брат львівського каноніка Яна Гербеста – Бенедикт. Початково у Львові Є. жили в *архієпископській кам’яниці*, служили у *римо-католицькій катедрі*,

А. Єзерський.
Святе Причасття в церкві.
1897 р.

Лист короля Сигізмунда III
до львівського магістрату
в справі відкриття
єзуїтської академії.
1606 р.

вало свою поведінку побоюванням втручання римо-католицького архієпископа в разі роботи собору у Львові.

У львівському катедральному храмі св. Юрія 05.04.1641 скликано єпархіальний собор. У роботі собору, крім єпархіального духовництва, брав участь представник митрополита, луцький ігумен Леонтій (Шитик (Шицик)-Залеський), представники *братств*, 112 представників шляхти. На розгляд собору запропоновано дві кандидатури – Даниїла *Балабана* і молодого 23-річного шляхтича Андрія Ж. Після тривалого обговорення собор підтвердив рішення, прийняте в Жовчеві, – обрати єпископом львівським молодого, але освіченого й відданого церкві Андрія Ж. Шляхтич тоді перебував на службі при королівському дворі, але був заздалегідь звідти відкликаний. Після прийняття чернечого постригу з іменем Арсеній та королівського затвердження рішення собору (04.06.1641) новий львівський єпископ був хіротонізований у Луцьку 17.11.1641.

Докладний опис контексту обрання на львівську катедру Арсенія Ж. вміщено в “Життєписах львівських єпископів грецького обряду”, автором яких був учасник *Львівського собору 1641 р.*, православний шляхтич *Львівської землі*, можливо, служитель канцелярії. “Життєписи” збереглися до наших днів серед документів протонотарія *Антонія Левинського*.

Єпископ Арсеній підтримував добрі стосунки з братствами, розпочав власну видавничу діяльність. До співпраці Арсеній залучив звільненого перед тим управителя братської друкарні *Андрія Скольського*. При церкві св. Юра було засновано нову друкарню, яка вже 1645 видала першу книгу – “Евхологон” (Требник). Згодом у цій друкарні з’явилися ще дві книги: “Наука о седми тайнах церковных” і “Зобраніє короткоє науки о артикулах віри” (1646). Останнє видання було передруком “Катехизиса” (1645) митрополита Петра (Могили). Згодом друкарню зі Львова єпископ переніс до Свято-Успенського монастиря в Уневі (тепер Перемишлянського р-ну Львівської обл.). Видавнича

діяльність єпископа Арсенія стала причиною гострого конфлікту з митрополитом Петром (Могилою).

Із благословення Арсенія та зусиллями львівського міщанина Симеона Содоми 1646 біля підніжжя *Лисої гори* і *Високого Замку* було зведено православний храм св. Йоана Богослова. 1663 при ньому вже існувало окреме братство, можливо, і великий чоловічий монастир.

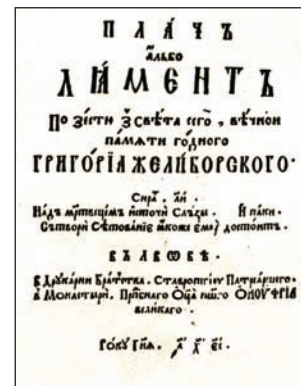
Активну позицію єпископ Арсеній посів у роки національно-визвольної війни українського народу під проводом гетьмана *Богдана Хмельницького* (1648–1657). Тоді українські церковні кола здійснили низку заходів для зміцнення зв’язків із представниками гетьманської адміністрації, налагодили стосунки з духовництвом Гетьманської держави.

Під час походів *козаків* на західноукраїнські землі, за порозумінням із єпископом, зв’язки з козацькими полками підтримували церковні братства. У бібліотеку львівського Свято-Онуфріївського монастиря потрапила книга, яку восени 1648 козаки подарували братству с. Вербиці. Львівські братчики зустрічалися з “капеланом” Б. Хмельницького, священником Іваном Гоголевським, який, отримавши в подарунок кілька львівських видань, подарував *монастиреві св. Онуфрія* “Октоїх”. Запідозрений у стосунках з козаками, жорстоким тортурам 1651 був підданий львівський та унівський друкар Андрій Скольський. Львівський братчик Феодосій Томкевич 1656–1657 виконував обов’язки збирача мит і податків, а також довіреної особи в окремих дипломатичних справах при українському гетьмані.

У травні 1657 в Чигирині гетьман прийняв делегацію від львівського єпископа Арсенія. Римо-католики Львова навіть у XVIII ст. продовжували дорікати Успенському Ставропігійському братству ворожим ставленням до польської влади під час козацьких *облог* Львова 1648 і 1655.

Владика Арсеній помер 18.09.1662.

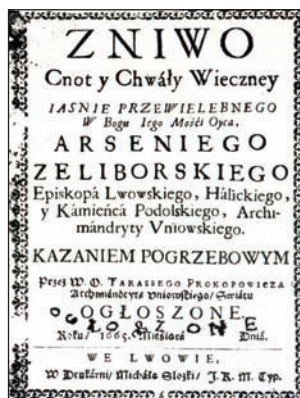
Наступником Арсенія обрали його брата, Адама Ж. (в чернецтві – Афанасія), який

Плач, або Лямент...
на вічну пам'ять
Григорія Желиборського.
1615 р.

Арсеній Желиборський

Живи цноти і вічної слави
превелебного
Арсенія Желиборського.
Надгробна промова
Т. Прокоповича на похорони
Арсенія Желиборського.
1665 р. Титульна сторінка

посідав катедру недовго (помер у вересні 1666). Коли 1664 київського митрополита Йосифа (Нелюбовича-Тукальського) було ув'язнено за звинуваченнями у зраді Речі Посполитої, львівський єпископ Афанасій був призначений адміністратором Київської митрополії. 1664 до єпископа Афанасія прибув відомий український богослов ігумен Йоаникій (Галятівський), який шукав притулку у Львові під час конфліктів та суперечностей зі ставлеником Московського патріархату, блюстителем Київської митрополії, мстиславським єпископом Мефодієм. Імовірно, що на подяку ігумен Йоаникій присвятив єпископові Афанасію один із своїх найвидатніших творів "Ключ Разумінія". Користуючись гостинністю єпископа Афанасія, Йоаникій підготував у Львові друге видання свого твору, а також публікацію трактату "Небо Новое".

Діяльність Ж. у Львові вивчали львівські дослідники А. Петрушевич, митрополит Іларіон (Іван Огієнко), Я. Ісаєвич, І. Мицько та ін.

Василь Кметь

ЖЕПЛИНСЬКИЙ БОГДАН (нар. 05.04.1929) – український інженер, бандурист, дослідник історії кобзарства. Народився у Дрогобичі (тепер Львівської обл.) у священничій родині. 1946 закінчив середню школу № 1 в Яворові (тепер гімназія ім. Осипа Маковця), навчався у *Львівській Політехніці* (1946–1950). Змалку вчився грати на різних музичних інструментах. Під час навчання у Львівській Політехніці грав у капелі бандуристів (1946–1950). За створення молодіжного революційного гуртка в с. Накинеччє (Яворівського р-ну Львівської обл.) 1950 був арештований і засланий до Сибіру. Заслання відбував в с. Торба (Зирянського р-ну Томської обл., Росія). На заслання разом із братом Романом заснував капелу бандуристів-засланців, яка діяла 1950–1954. Після звільнення 1956 здобув вищу освіту, закінчивши Томський політехнічний інститут. Працював 1956–1959 інженером на хімічному заводі в м. Перм

(Росія), зробив кілька удосконалень технологічного процесу виробництва. Диригував заводським хором, виступав як бандурист-соліст.

Повернувшись в Україну 1959, працював на Роздільському сірчаному комбінаті (м. Новий Розділ Львівської обл.). Разом із братом Романом 1960 керував капелами бандуристів "Дністер" та "Струмочок".

Від 1969 проживає у Львові. Працював старшим науковим співробітником у Львівському відділенні Інституту економіки АН України та у Всесоюзному науково-дослідному і проєктному інституті сірчаної промисловості (тепер Інститут гірничо-хімічної промисловості).

Досліджував економіку й технологію сірчаної промисловості, проблеми корозії металів, ефективність застосування хімічних добрив у сільському господарстві та використання відходів виробництва в дорожньому будівництві. 1970–1990 Ж. разом із дружиною створив і керував капелами бандуристів Палацу культури заводу "Львівсільмаш", Львівської Політехніки, Львівського професійно-технічного училища № 4. У 1980-ті відродив галицький ляльковий вертеп в Інституті сірчаної промисловості, Львівській Політехніці, львівських загальноосвітніх школах № 18, 75, 79, 80, 81, а також у Львівському професійно-технічному училищі № 4.

З лекціями-концертами виступав у Києві, Черкасах, Миколаєві, Дніпропетровську, Чернігові, Ужгороді, Луцьку, Івано-Франківську, Тернополі, Трускавці, Моршині, Дрогобичі, в інших містах України, Польщі, Югославії, СРСР. 1988 став одним з ініціаторів створення в Інституті сірчаної промисловості осередку *Товариства української мови ім. Т. Шевченка*, яке згодом очолював. Депутат Львівської обласної ради першого демократичного скликання (1990–1994).

Тривалий час Ж. вивчав звичаї та обряди, збирав усні свідчення та матеріали про українських кобзарів та лірників. Від 1969 був незмінним учасником всіх кобзарських з'їздів. Став одним з

Афанасій Желиборський

ініціаторів створення Всеукраїнського об'єднання кобзарів (тепер Національна спілка кобзарів, бандуристів, лірників). Від 1994 – голова Львівського відділення Всеукраїнського об'єднання кобзарів.

Автор понад 250 наукових публікацій в галузі економіки й техніки, надрукованих в Україні, Росії, Польщі, Югославії, Великій Британії, Канаді, США, Австралії; володіє 25 авторськими свідоцтвами про винаходи та інженерні розробки. Автор виданих у Львові книжок “Коротка історія кобзарства в Україні” (2000), “Кобзарськими стежинами” (2002). Готує до друку енциклопедичний словник “Кобзарство в Україні”, для якого зібрав понад 4 тис. біографій кобзарів, лірників. Нагороджений науковими відзнаками, лавреат Фонду духовного відродження ім. митрополита Андрея Шептицького (1997). Працює у Львівському міжрегіональному центрі моделювання та дизайну, керує ляльковим вертепом.

Ірина Кметь

“ЖЕРЕЛА ДО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ-РУСИ” – багатотомове видання документів з історії України XVI–XVIII ст., яке публікувала археографічна комісія *Наукового Товариства ім. Шевченка* (НТШ) у Львові 1895–1924 (загалом вийшло 12 томів). Ініціатором видання, редактором та автором передмов до Т. 1–3 і 7, куди увійшли *люстрації* королівщин Руського, Белзького й Холмського воєводств XVI ст., був *М. Грушевський*. Т. 4–6, у яких опубліковано галицькі документи періоду Хмельниччини, а також Т. 16, що містив ватиканські матеріали з історії України (хронологічно він був останнім, НТШ видало його 1924), редагував *С. Томашівський*. Укладачем Т. 8, що містив ранні документи про козацтво, був *І. Крип'якевич*, ще два томи документів про козацтво підготували *М. Кордуба* (Т. 12) й *В. Модзалевський* (Т. 22, до якого увійшов щоденник *Я. Марковича*). Документи для видання було зібрано в архівах Москви, Варшави, Відня, Риму, Стокгольма, Петербурга, Києва, Львова.

“Ж.” охоплюють політичну, економічну, соціальну, культурну історію України й містять ґрунтовні наукові передмови видатних істориків.

Іван Сварник

“ЖИВАЯ МЫСЛЬ” – український щомісячний літературно-публіцистичний журнал, який виходив російською мовою у Львові 1902–1905. Редакторами видання були *І. Савчак*, *С. Святитський*. Журнал дотримувався москвофільського спрямування, пропагуючи надбання “общерусской” культури та сприяючи ідеологічному вихованню проросійськи налаштованої молоді. Політичну спрямованість журналу визначало молодше покоління *москвофілів* – “прогресисти”, чий погляд відображений у статтях *Д. Вергуна*, *І. Савчака* та ін. Видання декларувало ідею спорідненості слов'янських культур, аргументувало потребу створити в Галичині окремі російськомовні школи, обговорювало діяльність москвофільських громад і культурницьких організацій, проросійськи налаштованих студентських і жіночих молодіжних товариств. У журналі були широко представлені твори російської літератури. Видання подавало бібліографію російської художньої літератури, наукових праць та преси. Додаток до видання “Свѣтъ мысли” друкував дидактичні та проросійські патріотично-виховні матеріали.

Валентина Передирій

“ЖИВЕ СЛОВО” – український літературно-публіцистичний журнал, орган *Української соціалістично-радикальної партії*. Виходив у Львові щомісяця 1939. Редактором видання був *Петро Костюк*, видавцем – кооперативна спілка “Живе слово”. Видання обстоювало демократичні права громадськості й демократичний устрій суспільства, закликало читачів до діяльності в інтересах нації, порушувало проблему духовної кризи української інтелігенції. На сторінках видання автори активно обговорювали ідею створення Карпатської України, зокрема критикуючи

Жерела до історії України-Руси.
Т. I. 1895 р. Титульна сторінка

Часопис “Живая мысль”.
Ч. 1. 1902 р.

Часопис “Живе слово”.
Ч. 1. 1939 р.

Мітинг на підтримку
“Живого ланцюга” у Львові
21.01.1990 р.
Площа Ринок.
Фото Т. Чабана

“Живий ланцюг”
на вул. В. Винниченка
у Львові.
Фото Л. Криса

діяльність Проводу *Організації Українських Націоналістів*. Водночас видання активно виступало проти галицьких і закарпатських *москвофілів*, чії позиції засуджувало як антиукраїнські. Журнал провадив постійні рубрики: “Політична хроніка”, що подавала новини про військові приготування та локальні воєнні конфлікти; “З міжнароднього соціалістичного руху”, в якій містилася інформація про політичну діяльність соціалістів закордоном. Рубрика “Культурна хроніка” інформувала про українське й закордонне мистецьке життя. Видання друкувало бібліографію з політології, націології і літературознавства, а також художні твори. Авторами публікацій були М. Миколаєвич, А. Блага, М. Зборовський, Е. Стемпковський, Ю. Кленович та ін.

Валентина Передирій

“ЖИВИЙ ЛАНЦЮГ” 1990 р. – суспільно-політична акція, що відбулася 21.01.1990, у переддень 71-ї річниці об’єднання в одну державу Української Народної Республіки (УНР) та *Західно-Української Народної Республіки* (ЗУНР). Проведення акції ініціював *Народний Рух України*. Ідея була запозичена в діячів національних рухів країн Балтії, які 23.08.1989 з нагоди річниці підписання пакту Молотова–Риббентропа поєднали “живим ланцюгом” столиці Литви, Латвії та Естонії.

Уперше в Україні “живий ланцюг” було проведено 17.09.1989 на центральних ву-

лицях Львова з нагоди річниці вступу Червоної армії в Західну Україну. Ідею проведення “живого ланцюга” між Києвом і Львовом для відзначення річниці *Акту Злуки* оприлюднено 03.12.1989 на мітингу в Києві. Готуючись до запланованої акції, секретаріат Народного Руху України провів велику організаційну роботу (розроблено докладний план, підготовлено тисячі примірників агітаційної літератури, забезпечено автобусами учасників акції тощо). Під час підготовки акції було вирішено продовжити ланцюг зі Львова до Івано-Франківська. Для створення ланцюга за межами населених пунктів зі Львова, Києва та інших міст виїхали сотні автобусів. Люди з кожного автобуса мали визначені ділянки на трасі Київ – Івано-Франківськ.

У “Ж. Л.” на лінії Київ – Житомир – Рівне – Тернопіль – Львів – Івано-Франківськ за офіційною інформацією взяло участь 450 тис. осіб, що вишикувалися, взявшись за руки. За твердженням Проводу Руху, учасниками акції стали майже 1 млн осіб. Крім основного заходу, яким був “Ж. Л.”, святкування річниці злуки УНР та ЗУНР супроводжувалося проведенням мітингів. За офіційними матеріалами, у Львівській, Івано-Франківській, Рівненській, Житомирській, Волинській обл. та місті Києві в рамках акції відбулося 30 мітингів, у яких узяло участь майже 95 тис. осіб. Особливо багатолюдні мітинги відбулися у Львові (бл. 20 тис.), Тернополі (бл. 20 тис.) та Києві (бл. 16 тис. осіб). Велике психологічне значення мало масове використання національної символіки (синьо-жовтих прапорів), яка тоді ще не була узаконена. Лише у Львові учасники святкового мітингу підняли бл. 5 тис. жовто-блакитних прапорів.

Масові заходи, пов’язані з відзначенням історичної події, відбулися також у Вінницькій, Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Закарпатській, Запорізькій, Житомирській, Кримській, Полтавській, Харківській, Херсонській, Чернігівській та Чернівецькій обл. за участю майже 13 тис. осіб. Організація та проведення суспільно-політичної акції “Ж. Л.” мала засвідчити не лише єдність України, а й

зблизити її західний та східний регіони, ліквідувати у свідомості східних українців образ ворога-західняка, продемонструвати реальну силу структур Народного Руху України, використати трибуну масових мітингів для пропаганди національно-демократичних ідей.

Олена Бойко

“ЖИВИГРОБИ” – книжкове видавництво у Львові. Засноване на поч. 1920-х із програмою “видання книжок для широкого кола читачів”. Редакція орієнтувалася на мистецьку ошатність в оздобі видань, тому звернулася до одного з найкращих українських графіків *Павла Ковжуна*, який щойно перед тим поселився у Львові, розробити концепцію оформлення серії книжок. Художник виконав марку видавництва, а також обкладинку до книжки Ксенофонта Сосенка “Празерело українського релігійного світогляду” (1923), до якої, на прохання редакції, спеціально написав статтю “Окраса книжки й пояснення вінетів”, виклавши свої думки щодо національно-мистецького підходу до оформлення сучасних українських видань. Видавництво функціонувало короткий проміжок часу, випускаючи, окрім книжок, святкові листівки.

Роман Яців

“ЖИВОЕ СЛОВО” – літературно-науковий і політичний журнал москвофільської орієнтації, що виходив у Львові щомісяця 1899. Редактором і видавцем був Ю. Яворський. Журнал пропагував культурне русофільство, закликав до культурного єднання з Росією, використання російської літературної мови для розвитку “галицько-руської літератури”. Чільне місце на сторінках “Ж. С.” посідали статті на політичні теми, а також літературознавчі матеріали. Суспільно-політичні й соціально-правові проблеми життя “русских” у Львові та Галичині розглядали у своїх публікаціях *В. Дудикевич*, *О. Мончаловський*, *Ф. Свистун*, *І. Свенціцький*. Журнал уміщував критичні огляди творів російських письменників. Художня

сторінка видання пропонувала читачам прозу й поезію українських галицьких письменників, твори іноземних авторів. Рубрика “Изъ близка и далека” друкувала відомості про літературно-мистецьке життя Польщі, Росії, Болгарії, Чехії. Культурному життю Галичини була присвячена рубрика “Замѣтки и отголоски”. Друкована у виданні “Библиографія” містила відомості про книжки та періодичні видання, які виходили у Львові, Києві, Варшаві, Празі та інших містах. Із редакцією журналу співпрацювали *Д. Вергун*, *І. Габла*, *В. Залозецький*, *І. Левицький*, *В. Луцик*, *В. Щавинський*. Видання виходило російською мовою.

Валентина Передирій

ЖИЛА ВЛАДИСЛАВ (Żyła Władysław; 21.01.1877–18.05.1925) – польський священик, історик церковного мистецтва. Народився в м. Бурштин (тепер Івано-Франківська обл.). Навчався у Львові та Інсбруку (Австрія), де по закінченню теологічних студій захистив докторат (1902). Учень *Я. Болоза-Антоневича*. Від 1919 працював професором *Львівського університету*. 1921–1922 був деканом теологічного факультету університету. Сфера наукових зацікавлень ученого охоплювала історію сакрального мистецтва. Крім наукових студій, дослідник працював над

“Живий ланцюг”
на пл. Ринок.
Фото Л. Крисі

Журнал “Живое слово”.
Т. І. Вип. 2. 1899 р.

